

AUTOTRANSPORTA UN SMAGO SPĒKRATU SPECIĀLISTA PROFESIJAS STANDARTS

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Autotransporta un smago spēkratu speciālists	Piektā profesionālās kvalifikācijas līmenis (5.PKL) (atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (7.LKI))
2. Profesionālās kvalifikācijas prasības	
Profesijas specializācijas: Nav.	
Saistītās profesijas, kvalifikācijas līmenis: Autoatslēdznieks, 2 PKL atbilst 3 LKI. Smago spēkratu atslēdznieks, 2 PKL atbilst 3.LKI. Automehāniķis, 3 PKL atbilst 4.LKI. Smago spēkratu mehāniķis, 3 PKL atbilst 4.LKI. Transportlīdzekļu krāsotājs, 3.PKL atbilst 4.LKI. Autovirsbūvju remontatslēdznieks, 3.PKL atbilst 4.LKI. Transportlīdzekļu diagnostiķis, 3.PKL atbilst 4.LKI. Sauszemes transportlīdzekļu tehniskais vērtētājs, 3.PKL atbilst 4.LKI. Autoservisa speciālists, 4.PKL atbilst 5.LKI. Smago spēkratu inženieris, 5.PKL atbilst 6.LKI Sauszemes transportlīdzekļu tehniskais eksperts, 5.PKL atbilst 7.LKI. Autotransporta inženieris, 5.PKL atbilst 6.LKI.	
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums	
<p>Autotransporta un smago spēkratu speciālists organizē, plāno un vada tehniskos, tehnoloģiskos, operacionālos un organizatoriskos procesus, izstrādā ilgtspējīgu pamatdarbības stratēģiju un rīcības politiku, veic inovācijas, rosina, izstrādā un organizē procesu pilnveidošanu, apmāca nozares speciālistus, organizē un piedalās starpnozaru sadarbībā, veic pētniecības darbus, sniedz konsultācijas un atzinumus, vada citus darbiniekus.</p> <p>Autotransporta un smago spēkratu speciālists profesionālo darbību veic pētniecības, izglītības un projektēšanas iestādēs, valsts un pašvaldību pārvaldes organizācijās, ekspertu birojos, transporta uzņēmumos un organizācijās, kuras nodarbojas ar kravu un pasažieru pārvadājumiem, automobiļu un citu spēkratu tirdzniecības, remonta, tehniskās ekspluatācijas, autosporta, autovadītāju apmācības un ceļu satiksmes drošības nodrošināšanas un uzlabošanas darbu organizāciju, veikšanu, vadību un uzraudzību.</p>	

Autotransporta un smago spēkratu speciālista pienākumi un uzdevumi:

3.1. Integrētas autotransporta sistēmas plānošana un vadība:

- plānot autotransporta operacionālos un organizatoriskos procesus;
- organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši tiesiskajiem aspektiem;
- organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši uzņēmējdarbības aspektiem;
- organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši tehnoloģiskajiem aspektiem;
- organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši drošības aspektiem;
- prognozēt autotransporta sistēmas attīstību.

3.2. Ilgtspējīgu spēkratu tehnoloģiju attīstīšana:

- pārzināt globālās prasības spēkratu tehnoloģijām;
- pilnveidot spēkratu tehnoloģijas un procesus;
- kritiski analizēt spēkratu energonodrošinājuma alternatīvas;
- analizēt ražošanas, ekspluatācijas apstākļu un lietošanas procesā radušos spēkratu bojājumus;
- organizēt spēkratu un sastāvdaļu tehniskā stāvokļa optimālu atjaunošanu;
- radīt inovatīvus konstruktīvus risinājumus spēkratu tehnoloģijās.

3.3. Profesionālās pētniecības plānošana un īstenošana:

- plānot autotransporta un spēkratu pētījumus;
- veikt autotransporta un spēkratu fundamentālos un lietišķos pētījumus;
- analizēt autotransporta un spēkratu nozarē veiktos pētījumus;
- rakstīt zinātniskos rakstus, tēzes, pētījumu pārskatus un atzinumus autotransporta un spēkratu nozarē atbilstoši zinātnisko un profesionālo izdevumu prasībām;
- sniegt ziņojumus par pētījumiem autotransporta un spēkratu nozarē dažādām mērķauditorijām.

3.4. Drošas un ilgtspējīgas vides veidošana autotransportā un ceļu satiksmē:

- izstrādāt ilgtspējīgu pamatdarbības stratēģiju un rīcības politiku autotransporta uzņēmumā;
- sekmēt ceļu satiksmes drošību;
- sekmēt drošu spēkratu izmantošanu un piedalīšanos ceļu satiksmē;
- veicināt ceļu satiksmes dalībnieku drošas autovadīšanas prasmes;
- organizēt drošus darba apstākļus autotransportā;
- veidot ilgtspējīgu vidi autotransportā.

3.5. Izglītošana, profesionālo apmācību veicināšana un programmu veidošana autotransporta un spēkratu jomā:

- izstrādāt autotransporta un spēkratu speciālistu apmācības moduļus un programmas;
- īstenot autotransporta un spēkratu speciālistu apmācību un atestāciju uzņēmumā;
- veidot speciālistu profesionālās individuālās pilnveides apmācības plānus;
- organizēt profesionālās konferences un seminārus;
- izstrādāt informatīvos, zinātniskos un mācību materiālus autotransportā un spēkratu tehnoloģijās;
- konsultēt savas profesionālās kompetences ietvaros.

3.6. Profesionālās darbības vispārējo pamatprincipu īstenošana un ievērošana:

- ievērot jomai saistošos normatīvos aktus, standartus un citas, tai skaitā darba aizsardzības, civilās aizsardzības, vides aizsardzības un ugunsdrošības prasības;
- sazināties valsts valodā;
- attīstīt profesionālo terminoloģiju valsts valodā;
- sazināties vismaz vienā svešvalodā un lietot profesionālo terminoloģiju svešvalodā;
- lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas;
- izmantot uz pierādījumiem balstītas, dažādu jomu zinātniski pamatotas teorijas;
- nodrošināt profesionālu un ētisku saziņu ar iesaistītajām pusēm;

- organizēt starpnozaru sadarbību;
- vadīt citus darbiniekus;
- pilnveidot savas profesionālās kompetences un zinātnisko kvalifikāciju;
- ievērot darba tiesisko attiecību normas.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, PROFESIONĀLĀS zināšanas un kompetences					
Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Profesionālās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Integrētas autotransporta sistēmas plānošana un vadība:				
4.1.1.	Plānot autotransporta operacionālos un organizatoriskos procesus.	Veikt darbu sarežģītos un neprognozējamos apstākļos. Novērtēt autotransporta sistēmu tehnoloģisko procesu efektivitāti, ražīgumu un drošību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Dažādu kravu tehnoloģiskās īpašības. <u>Izpratnes līmenī:</u> Intelektiskās transporta sistēmas. Multimodālie un intermodālie pārvadājumi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Autotransporta tehnoloģiskie procesi.	Spēja pieņemt pamatotus lēmumus autotransporta procesu vadībā.	7.LKI
4.1.2.	Organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši tiesiskajiem aspektiem.	Detalizēti raksturot un analizēt komerciālu autotransporta pārvadājumu uzņēmumu licencēšanas kārtību. Izskaidrot autotransporta pārvadājumu atļauju sistēmu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Komerciālo autotransporta pārvadājumu organizēšanas sistēma Eiropā. Autopārvadājumos izmantojamie līgumi. Autopārvadājumu profesionālās darbības noteikumi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Civiltiesību un sociālo tiesību normas autotransporta pārvadājumu uzņēmumos.	Spēja veikt uzņēmējdarbību autopārvadājumos.	7.LKI

4.1.3.	Organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši uzņēmējdarbības aspektiem.	Identificēt autotransporta pārvadājumu realizēšanā pielietojamās komercietisību normas. Analizēt sabiedriskā autotransporta efektivitāti.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Autopārvadājumu uzņēmumu gada pārskati. Uzņēmumu finansēšanas veidi. Autotransporta pārvadājumu uzņēmuma indikatīvie rādītāji. <u>Lietošanas līmenī:</u> Autopārvadājumu uzņēmumu izmaksu elementi.	Spēja organizēt uzņēmējdarbības teorijā pamatotu uzņēmējdarbību autopārvadājumos.	7.LKI
4.1.4.	Organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši tehnoloģiskajiem aspektiem.	Izstrādāt progresīvas autotransporta tehnoloģiskās sistēmas.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Progresīvas autotransporta tehnoloģiskās sistēmas. Eiropas un Latvijas prasības transportlīdzekļu tipa apstiprināšanai, reģistrācijai un tehniskajām apskatēm. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mūsdienu autotransporta tehnoloģijas.	Spēja izvēlēties tehnoloģiskos risinājumus sekmīgai uzņēmējdarbībai autopārvadājumos.	7.LKI
4.1.5.	Organizēt autopārvadājumu uzņēmuma darbību atbilstoši drošības aspektiem.	Izstrādāt instrukcijas automobiļu vadītājiem attiecībā uz automobiļu un to iekārtu, kā arī kravas tehnisko stāvokli un veicamajiem profilakses pasākumiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Procedūras kustības drošības noteikumu smagu pārkāpumu novēršanai. Kravu izvietošanas un nostiprināšanas principi, labās prakses piemēri. <u>Lietošanas līmenī:</u> Automobiļu vadītāju darba un atpūtas režīma normas.	Spēja organizēt autopārvadājumu uzņēmējdarbību, samazinot sabiedrības ceļu satiksmes riskus.	7.LKI

4.1.6.	Prognozēt autotransporta sistēmas attīstību.	Saskatīt uzņēmējdarbības autotransporta jomā attīstības likumsakarības.	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Spēkratu un autotransporta uzņēmējdarbības vēsturiskā attīstība Latvijā un pasaulē.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Autotransporta sistēmu attīstības tendences Eiropā un pasaulē.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Datu analīzes metodes.</p>	Spēja prognozēt autotransporta sistēmas attīstību sarežģītos un pretrunīgos apstākļos un pieņemt analītiski pamatotus lēmumus.	7.LKI
4.2.	Ilgspējīgu spēkratu tehnoloģiju attīstīšana:				
4.2.1.	Pārzināt globālās prasības spēkratu tehnoloģijām.	Analizēt normatīvās un atzītas starptautiskās prakses tehnoloģiskās prasības.	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Starptautiskie spēkratu normatīvie dokumenti.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Spēkratu tehnoloģisko prasību ietekme uz ekonomiku, drošību un vidi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Mūsdienu spēkratu tehnoloģijas.</p>	Spēja formulēt efektīvus un inovatīvus risinājumus atbilstoši globālajām normatīvajām prasībām.	7.LKI
4.2.2.	Pilnveidot spēkratu tehnoloģijas un procesus.	Veikt spēkratu tehnoloģiju zinātniski eksperimentālo izpēti un optimizāciju. Pamatot visatbilstošākās spēkratu tehniskās ekspluatācijas metodes.	<p><u>Priekšstata līmenī:</u> Jaunākie atklājumi un spēkratu tehnoloģiskie risinājumi.</p> <p><u>Izpratnes līmenī:</u> Eksperimentālās pētījumu metodes. Atgāzu kaitīgo komponentu veidošanās iekšdedzes motoros.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Spēkratu tehnoloģiju optimizācija.</p>	Spēja rast efektīvus, alternatīvus un inovatīvus risinājumus atbilstoši spēkratiem izvirzītām prasībām.	7.LKI

4.2.3.	Kritiski analizēt spēkratu energonodrošinājuma alternatīvas.	Prasmīgi izmantot teoriju tehnoloģisko uzdevumu risināšanā. Lietot jaunas pieejas tehnoloģisko mērķu sasniegšanai.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Spēkratu piedziņas veidi un galvenie enerģētiskie parametri. Spēkratu motoru uzbūves un darbības parametru ietekme uz enerģijas efektīvu izmantošanu. <u>Lietošanas līmenī:</u> Spēkratu energonodrošinājuma tehnoloģiskie varianti. Spēkratu kustības datu ierakstīšana un analīze.	Spēja pamatot lēmumus spēkratu energonodrošinājuma izvēlē.	7.LKI
4.2.4.	Analizēt ražošanas, ekspluatācijas apstākļu un lietošanas procesā radušos spēkratu bojājumus.	Pamatot spēkratu sistēmu un sastāvdaļu tehnisko stāvokli, kļūmes un atteikumus. Izvēlēties dažādas metodes, režīmus, parametrus un līdzekļus defektu un spēkratu bojājumu noteikšanai. Izprast spēkratu defektu cēloņus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Tehniskā stāvokļa pārbaudes tehnoloģijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Spēkratu defektu un bojājumu noteikšanas metodes.	Spēja analizēt, izvērtēt, izskaidrot un pamatot spēkratu izdilumu un lūzumu iespējamus iemeslus un cēloņus.	7.LKI
4.2.5.	Organizēt spēkratu un sastāvdaļu tehniskā stāvokļa optimālu atjaunošanu.	Veikt spēkratu elementu atjaunošanas un remonta tehnoloģijās pielietoto materiālu analīzi. Izvēlēties spēkratu detaļu remonta metodes un instrumentus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Spēkratu agregātu atjaunošanas metodes. Spēkratu virsbūvju remonta un krāsošanas tehnoloģijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Spēkratu tehniskā stāvokļa noteikšanas metodes.	Spēja organizēt spēkratu un sastāvdaļu optimālu atjaunošanu.	7.LKI

4.2.6.	Radīt inovatīvus konstruktīvus risinājumus spēkratu tehnoloģijās.	Rast efektīvus, alternatīvus un inovatīvus risinājumus atbilstoši spēkratiem izvirzītajām prasībām. Modelēt spēkratu ekspluatācijas īpašības.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Inovatīvo konstruktīvo risinājumu izmantošana motoru sportā. <u>Izpratnes līmenī:</u> Spēkratu tehnoloģiju vēsturiskā attīstība. Elektropiedziņas spēkrati un to sastāvdaļas. Inovatīvie iekšdedzes motoru risinājumi efektivitātes palielināšanai un izmešu samazināšanai. <u>Lietošanas līmenī:</u> Inovatīvu produktu izstrādes process.	Spēja integrēt dažādu jomu zināšanas inovatīvu konstruktīvo risinājumu radīšanā spēkratu tehnoloģijās.	7.LKI
4.3.	Profesionālās pētniecības plānošana un īstenošana:				
4.3.1.	Plānot autotransporta un spēkratu pētījumus.	Izvēlēties autotransporta un spēkratu pētījumu metodes, iekārtas un materiālus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Nozares pētnieciskās iekārtas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Pētījumu metodes autotransportā un spēkratu tehnoloģijās.	Spēja izvēlēties autotransporta un spēkratu pētniecības metodes un dot ieguldījumu pētniecības metožu attīstībā.	7.LKI
4.3.2.	Veikt autotransporta un spēkratu fundamentālos un lietīškos pētījumus.	Izzināt cēloņsakarības autotransporta un spēkratu procesos. Veikt zinātniski pētnieciskus mērījumus autotransportā un spēkratu tehnoloģijās. Apstrādāt pētījumu datus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Svarīgākie pētnieciskā darba pamatprincipi. Autotransporta nozares pētījumu metodoloģija, biežāk lietotās pētnieciskās metodes un paņēmieni. <u>Lietošanas līmenī:</u> Inženiertehniskās mērīšanas un datu apstrādes un analīzes metodes.	Spēja dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā autotransportā un spēkratu tehnoloģijās.	7.LKI

4.3.3.	Analizēt autotransporta un spēkratu nozarē veiktos pētījumus.	Identificēt autotransporta un spēkratu nozarē veiktās pētnieciskās darbības. Novērtēt pretrunīgus viedokļus par problēmām autotransportā. Izstrādāt autotransporta un spēkratu nozares pētījumu analītiskos pārskatus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Zinātniski pētnieciskā darba teorētiskie pamati. Pētījumu procesa norise. <u>Lietošanas līmenī:</u> Zinātnisko rakstu rakstīšana.	Spēja kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, apskatot autotransporta un spēkratu nozarē veiktos pētījumus.	7.LKI
4.3.4.	Rakstīt zinātniskos rakstus, tēzes, pētījumu pārskatus un atzinumus autotransporta un spēkratu nozarē atbilstoši zinātnisko un profesionālo izdevumu prasībām.	Patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes. Veidot racionāli strukturētus rakstveida dokumentus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Autotransporta un spēkratu jautājumu saskare ar dažādu jomu problēmu risinājumiem. <u>Lietošanas līmenī:</u> Zinātnisko rakstu rakstīšana.	Spēja izveidot dažāda formāta un satura rakstveida dokumentus atbilstoši konkrēto izdevumu prasībām.	7.LKI
4.3.5.	Sniegt ziņojumus par pētījumiem autotransporta un spēkratu nozarē dažādām mērķauditorijām.	Publiski uzstāties par pētījumu autotransporta un spēkratu nozarē rezultātiem. Izveidot auditorijai un ziņošanas mērķim atbilstošu uzstāšanās stilu. Argumentēti aizstāvēt savu darbu.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Zinātniskās sabiedrības intereses. <u>Lietošanas līmenī:</u> Prezentēšanas verbālās un neverbālās prasmes.	Spēja sniegt ētiskus un profesionālus ziņojumus par pētījumiem autotransporta un spēkratu nozarē dažādām mērķauditorijām.	7.LKI
4.4.	Drošas un ilgtspējīgas vides veidošana autotransportā un ceļu satiksmē:				
4.4.1.	Izstrādāt ilgtspējīgu pamatdarbības stratēģiju un rīcības politiku autotransporta uzņēmumā.	Vispusīgi analizēt ilgtspējīgu darba apstākļu veidošanu autotransportā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Transporta darbības plānošana. Uzņēmējdarbības pamati autotransportā. Tehnoloģisko risinājumu ietekme uz vidi un darba drošību. <u>Lietošanas līmenī:</u> Ilgtspējīgas autotransporta un smago spēkratu tehnoloģijas.	Spēja patstāvīgi formulēt, kritiski analizēt un rast risinājumus sarežģītas zinātniskām un profesionālām autotransporta problēmām.	7.LKI

4.4.2.	Sekmēt ceļu satiksmes drošību.	Analizēt ceļu satiksmes drošību ietekmējošos procesus, objektus un apstākļus.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Ceļu satiksmes drošību regulējošie normatīvie akti. Riski ceļu satiksmē un ceļu satiksmes drošības uzlabošanas pasākumi. Ceļu satiksmes organizācijas principi un to realizēšanas tehniskie līdzekļi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Ceļu satiksmes drošības pētījumi.</p>	Spēja identificēt un analizēt auto satiksmes drošību ietekmējošos subjektus, objektus, procesus, apstākļus un to specifiskās īpatnības.	7.LKI
4.4.3.	Sekmēt drošu spēkratu izmantošanu un piedalīšanos ceļu satiksmē.	Izvēlēties drošas spēkratu tehnoloģijas un iekārtas.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Spēkratu aktīvās, pasīvās, pēcavārijas, uguns un ekoloģiskās drošības parametri.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Spēkratu drošības rādītāju noteikšana.</p>	Spēja palielināt ceļu satiksmes un spēkratu izmantošanas drošību, izvēloties drošākas tehnoloģijas.	7.LKI
4.4.4.	Veicināt ceļu satiksmes dalībnieku drošas autovadīšanas prasmes.	Analizēt ceļu satiksmes negadījumus.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Autovadītāju profesionālā apmācība. Ceļu satiksmes negadījuma notikuma rekonstrukcijas shēmas. Spēkratu vadītāju psihofizioloģiskās īpašības. Automobiļa tehnisko parametru ietekme uz autovadīšanas optimālu stratēģiju.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Ceļu satiksmes negadījumu analīze.</p>	Spēja palielināt ceļu satiksmes drošību, veicinot satiksmes dalībnieku prasmes un attieksmes.	7.LKI

4.4.5.	Organizēt drošus darba apstākļus autotransportā.	Organizēt drošus darba apstākļus autotransportā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Darba vides riski. Tehnoloģiju un iekārtu ietekme uz darba aizsardzību. <u>Lietošanas līmenī:</u> Darba tehnoloģiskā procesa instrukciju veidošana.	Spēja veidot drošu darba vidi autotransportā.	7.LKI
4.4.6.	Veidot ilgtspējīgu vidi autotransportā.	Veikt spēkratu ietekmes uz vidi pētījumus. Izvēlēties ilgtspējīgu vidi nodrošinošas tehnoloģijas un iekārtas. Izvērtēt vidi aizsargājošas tehnoloģijas autotransporta uzņēmumos.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Vides aizsardzības normatīvie akti. <u>Izpratnes līmenī:</u> Profesionālās darbības un zinātnes rezultātu ietekme uz vidi un sabiedrību. Tehnoloģiju un iekārtu piesārņojošā ietekme. Vides piesārņojuma veidi un cēloņi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Autotransporta piesārņojuma mērīšana.	Spēja sadarbībā ar citu jomu speciālistiem veidot ilgtspējīgu vidi autotransportā.	7.LKI
4.5.	Izglītošana, profesionālo apmācību veicināšana un programmu veidošana autotransporta un spēkratu jomā:				
4.5.1.	Izstrādāt autotransporta un spēkratu speciālistu apmācības moduļus un programmas.	Noteikt mācību vai profesionālās pilnveides vajadzības autotransporta un spēkratu speciālistiem. Plānot mācību stratēģiju.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Kompetenču pieeja izglītībā. Jaunākās autotransporta un spēkratu tehnoloģijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Mācīšanās koncepcijas vai metodes.	Spēja izstrādāt un pilnveidot autotransporta un spēkratu speciālistu apmācības moduļus un programmas.	7.LKI

4.5.2.	Īstenot autotransporta un spēkratu speciālistu apmācību un atestāciju uzņēmumā.	Pozitīvi izturēties pret kolēģiem, viņu vēlmēm pat sarežģītās situācijās, uzticēties kolēģiem.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Pedagoga ētikas pamatprincipi.</p> <p>Konfliktu risināšanas teorija.</p> <p>Jaunākās autotransporta un spēkratu tehnoloģijas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Zināšanu un prasmju pārbaudes metodes.</p>	Spēja organizēt un īstenot autotransporta un spēkratu speciālistu apmācību un atestāciju.	7.LKI
4.5.3.	Veidot speciālistu profesionālās individuālās pilnveides apmācības plānus.	<p>Novērtēt darbinieku profesionālās kompetences.</p> <p>Identificēt uzņēmumā izglītojamo personu individuālās iztūkstošās un pilnveidojamās profesionālās prasmes, iemaņas un zināšanas.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Uzņēmuma strukturālās uzbūves principi.</p> <p>Kompetenču līmeņu noteikšanas metodika.</p> <p>Organizāciju psiholoģijas pamatnostādnes.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Saskarsmes pamati izglītojamās personas apmācības procesā</p>	Spēja izstrādāt speciālistu profesionālās individuālās pilnveides apmācību plānus.	7.LKI
4.5.4.	Organizēt profesionālās konferences un seminārus.	Izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem autotransporta un spēkratu aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar citiem darbiniekiem.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Personības un sabiedrības mijattiecības.</p> <p>Autotransporta un spēkratu aktuālie problēmjautājumi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Resursu plānošana.</p>	Spēja organizēt konferences un seminārus par autotransporta un spēkratu tēmām.	7.LKI

4.5.5.	Izstrādāt informatīvos, zinātniskos un mācību materiālus autotransportā un spēkratu tehnoloģijās.	<p>Apkopot zinātniski tehnisko un teorētisko informāciju no dažādiem zinātniskiem un zinātniski tehniskiem avotiem par autotransportu un spēkratu tehnoloģijām.</p> <p>Formulēt un analītiski aprakstīt informāciju problēmas un risinājumus autotransportā un spēkratu tehnoloģijās.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Profesionālās apmācības procesa norises posmi.</p> <p>Dažādu jomu zināšanas, kas palīdz risināt autotransporta un spēkratu problemātiku.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Saziņas metodes.</p>	Spēja izveidot teorijās pamatotus profesionālās apmācības materiālus par jaunākajiem sasniegumiem autotransportā un spēkratu tehnoloģijās.	7.LKI
4.5.6.	Konsultēt savas profesionālās kompetences ietvaros.	Izmantot zināšanas, profesionālo pieredzi, sapratni, lai noskaidrotu un risinātu problēmu, izskaidrotu procesus un izdarītu uz pierādījumiem pamatotus secinājumus.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Dažādu jomu tehnoloģiskas, sociālas un uzņēmējdarbības zināšanas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Mūsdienu autotransporta un spēkratu tehnoloģijas.</p>	Spēja integrēt dažādu jomu zināšanas risinot autotransporta un spēkratu tehnoloģiju problēmas.	7.LKI

**5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes,
VISPĀRĒJĀS zināšanas un kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Vispārējās zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
5.1.	Ievērot jomai saistošos normatīvos aktus, standartus un citas, tai skaitā darba aizsardzības, civilās aizsardzības, vides aizsardzības un ugunsdrošības prasības.	Ievērot jomu regulējošo normatīvo aktu prasības. Ievērot jomai atbilstošos standartus. Ievērot darba aizsardzības prasības. Sniegt pirmo neatliekamo palīdzību. Organizēt darba vietu atbilstoši darba aizsardzības prasībām. Identificēt iespējamus riskus, veicot darba uzdevumus. Sekot normatīvo aktu izmaiņām. Ievērot civilās un vides aizsardzības prasības.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Vides un sabiedrības mijiedarbības aktuālā problemātika. Civilās aizsardzības sistēma. <u>Lietošanas līmenī:</u> Jomas reglamentējošo normatīvo aktu prasības Darba aizsardzības normatīvie akti. Ugunsdrošības un elektrodrošības normatīvie akti. Vides aizsardzības normatīvie akti. Darba apstākļi un cilvēka veselība kā dzīves kvalitātes nosacījums. Drošas darba vides nosacījumi un riska faktori. Pirmās palīdzības ABC.	Spēja ievērot ar jomu saistīto normatīvo aktu prasības. Spēja ievērot civilās aizsardzības un vides aizsardzības prasības. Spēja ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības normatīvo aktu prasības.	7.LKI
5.2.	Sazināties valsts valodā.	Skaidri definēt savu domu par sarežģītiem vai sistēmiskiem transporta nozares jautājumiem valsts valodā mutiski un rakstiski, ievērojot sazināšanās kanāla specifiku.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Gramatikas un valodas funkcijas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Vārdu krājums. <u>Lietošanas līmenī:</u> Autotransporta un spēkratu profesionālā un zinātnes terminoloģija valsts valodā.	Spēja publiski uzstāties un argumentēti aizstāvēt savas izvēlētās tehnoloģiskās un uzņēmējdarbības stratēģijas autotransporta un spēkratu nozarē.	7.LKI

5.3.	Attīstīt profesionālo terminoloģiju valsts valodā.	Pareizi lietot un attīstīt autotransporta un spēkratu terminoloģiju valsts valodā.	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Nozares jaunākās tehnoloģijas.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Autotransporta, spēkratu un saistīto nozaru terminoloģija.</p>	Spēja attīstīt nozares terminoloģiju valsts valodā.	7.LKI
5.4.	Sazināties vismaz vienā svešvalodā un lietot profesionālo terminoloģiju svešvalodā.	<p>Lietot autotransporta un spēkratu profesionālo valodu diskusijās, dialogos, intervijās, citās mutiskās komunikācijas situācijās un rakstveidā profesionālajos un zinātniskajos dokumentos.</p> <p>Sazināties mutiski un rakstiski dažādās profesionālās saziņas situācijās vismaz vienā svešvalodā.</p>	<p><u>Lietošanas līmenī:</u> Profesionālā un zinātniskā autotransporta un spēkratu terminoloģija.</p> <p>Zinātniskai un tehniskai valodai raksturīgas gramatiskās un sintaktiskās konstrukcijas.</p> <p>Autotransporta un spēkratu svarīgākie jēdzieni un likumsakarības.</p>	Spēja kritiski analizēt zinātniskos un profesionālos jautājumus, sazinoties svešvalodā.	7.LKI
5.5.	Lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.	<p>Izvēlēties uzdevuma veikšanai piemērotāko informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumu.</p> <p>Veikt tekstastrādi, strādāt ar elektroniskajās tabulām, datu bāzēm, informācijas uzglabāšanu un vadību.</p> <p>Izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas saziņai un informācijas meklēšanai.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u> Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (datu nesēju, informācijas sistēmu un iekārtu) lietošanas principi.</p> <p>Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un datu drošība.</p> <p>Komercinformācijas un personas datu aizsardzība.</p> <p>Elektronisko dokumentu aprites principi.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u> Informācijas tehnoloģiju pielietošana autotransporta procesos.</p> <p>Informācijas atlase, dokumentu izstrāde un datu apstrāde atbilstoši darba uzdevumam.</p> <p>Darbs ar biroja tehniku, informācijas un komunikāciju sistēmām.</p>	<p>Spēja atbildīgi pielietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un iekārtas, strādāt e-vidē, nodrošināt komercdarbības un personas datu aizsardzību.</p> <p>Spēja meklēt, savākt un apstrādāt informāciju un izmantot to kritiski un sistēmiski.</p>	7.LKI

5.6.	Izmantot uz pierādījumiem balstītas, dažādu jomu zinātniski pamatotas teorijas.	Atšķirt zinātniski pamatotas teorijas no pierādījumos nebalstītiem viedokļiem.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Dažādu informācijas avotu nozīme un ticamība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Zinātniskās pētniecības metodes.	Spēja integrēt inženierzinātņu, uzņēmējdarbības, humanitāro, sociālo un citu jomu zināšanas.	7.LKI
5.7.	Nodrošināt profesionālu un ētisku saziņu ar iesaistītajām pusēm.	Publiski uzstāties dažādos saziņas veidos un dažādās auditorijās.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Autobūves attīstība pasaulē. <u>Izpratnes līmenī:</u> Izpratne par dažādu auditoriju mērķiem. <u>Lietošanas līmenī:</u> Prezentēšanas verbālās un neverbālās prasmes.	Spēja profesionāli un ētiski sazināties ar autotransportā un spēkratu tehnoloģijām saistīto sabiedrību.	7.LKI
5.8.	Organizēt starpnozaru sadarbību.	Darboties dažādu jomu saskarē. Izprast citu darbības jomu pārstāvjus. Izveidot kopējā darbā iekļaujošu komandas darba daļu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Saistīto nozaru jaunākie risinājumi un atklājumi. <u>Izpratnes līmenī:</u> Saistīto nozaru uzņēmējdarbības un patērētāju vajadzības. <u>Lietošanas līmenī:</u> Saziņas metodes.	Spēja organizēt un piedalīties starpnozaru sadarbībā.	7.LKI
5.9.	Vadīt citus darbiniekus.	Uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Labā prakse spēkratu pēcpārdošanas procesa nodrošināšanā. Labā prakse pārvadājumu procesa nodrošināšanā. <u>Lietošanas līmenī:</u> Darba rezultatīvie rādītāji.	Spēja vadīt citus darbiniekus, analizējot darba rezultātus un uzņemoties par tiem atbildību.	7.LKI

5.10.	Pilnveidot savas profesionālās kompetences un zinātnisko kvalifikāciju.	<p>Patstāvīgi virzīt savas zinātniskās kvalifikācijas pilnveidi un specializāciju.</p> <p>Sistemātiski papildināt prasmes un zināšanas.</p> <p>Izprast savu mācīšanās stilu un izraudzīties tam atbilstošas stratēģijas informācijas strukturēšanai un iegaumēšanai.</p>	<p><u>Izpratnes līmenī:</u></p> <p>Paplašinātas zināšanas par autotransporta nozares un spēkratu jaunākajiem risinājumiem un atklājumiem.</p> <p>Mācīšanās stili, informācijas avotu ticamība un nozīme.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Mācīšanās stratēģijas.</p> <p>Pašvērtējuma principi.</p> <p>Karjeras izvēle.</p> <p>Pētniecības metodes.</p>	<p>Spēja patstāvīgi pilnveidot savu zinātnisko kvalifikāciju.</p> <p>Spēja patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju.</p>	7.LKI
5.11.	Ievērot darba tiesisko attiecību normas.	<p>Analizēt juridiskos jautājumus.</p> <p>Ievērot darba tiesisko attiecību normas.</p> <p>Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.</p>	<p><u>Priekšstata līmenī:</u></p> <p>Civiltiesību pamati.</p> <p>Administratīvo tiesību pamati.</p> <p><u>Lietošanas līmenī:</u></p> <p>Darba tiesiskās attiecības regulējošie normatīvie akti.</p> <p>Darba līguma un koplīguma sastāvs.</p> <p>Darba kārtības noteikumi un iekšējie normatīvie akti.</p> <p>Vispārējā un profesionālā ētika.</p>	<p>Spēja izteikt priekšlikumus situāciju risināšanā un izvairīties no pārkāpumiem darba tiesību un civiltiesību, kā arī administratīvo tiesību jomā.</p> <p>Spēja ievērot darba tiesisko attiecību normas.</p> <p>Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.</p>	7.LKI

Vispārīga informācija	
Profesijas standarta iesniedzējs	<p>Latvijas Autoinženieru asociācija.</p> <p>Profesijas standarta izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ingus Rūtiņš – eksperts, Auto Asociācija; valdes loceklis; Rīgas satiksme; valdes loceklis; – Raitis Mazjānis – eksperts, Latvijas Autoinženieru asociācija; prezidents; – Ivars Nemše – eksperts, Moller Baltic Import SE; pēcpārdošanas nodaļas stratēģisko projektu vadītājs; – Valdis Veinbergs – eksperts, Unitruck, SIA; automobiļu dizaina inženieris; – Andrejs Stoļarovs – eksperts, INTRAC Latvija, SIA; tehniskais direktors; – Aigars Laurinovičs – eksperts, Lauksaimniecības tehnikas ražotāju un tirgotāju asociācija, biedrība; valdes priekšsēdētājs; – Artis Šterns – eksperts, Avesco, SIA; personāla apmācības speciālists; – Jānis Kalniņš – eksperts, Latvijas Republikas Satiksmes ministrija; Autosatiksmes departamenta Autotransporta nodaļas vecākais referents; – Gints Birzietis – eksperts, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Spēkratu institūts, profesors, Dr.sc. ing. – Dainis Berjoza – eksperts, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Spēkratu institūts, profesors, Dr.sc. ing. – Gundars Zalcmanis – eksperts, Rīgas Tehniskā universitāte, Automobiļu katedras vadītājs, p.i., M.sc. ing. – Juris Kreicbergs – moderators, Rīgas Tehniskā universitāte, Automobiļu katedras docents, MBA, M.sc. ing.
Profesijas standarta ekspertu darba grupa	<p>Inese Lūsēna-Ezera - Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākā eksperte Boloņas procesa un akadēmiskā personāla jautājumos</p> <p>Aina Liepiņa - Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta vecākā eksperte</p> <p>Jānis Kalniņš - Satiksmes ministrijas Sabiedriskā transporta pakalpojumu departamenta vecākais referents</p> <p>Juris Kreicbergs - Latvijas Autoinženieru asociācijas valdes loceklis, VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” statistikas datu vadītājs, Rīgas Tehniskā universitātes docents</p> <p>Gunta Bepersčaitē - Metālapstrādes, mašīnbūves un mašīnzinību Nozaru ekspertu padomes Autotransporta apakšpadomes delegētā pārstāve, Latvijas Darba devēju konfederācijas nozaru ekspertu padomju koordinatore</p> <p>Aivars Rokjānis - Latvijas Darba devēju konfederācijas delegēts pārstāvis, A/S “Auto - Remonts” inženieris, tehniskais konsultants</p>
Profesijas standarta NEP atzinums	<i>03.06.2021. (Metālapstrādes, mašīnbūves, mašīnzinību nozares ekspertu padome)</i>
Profesijas standarta saskaņošana PINTSA	<i>13.10.2021.</i>
Profesijas standarta iepriekš saskaņotās redakcijas	-